

A-osan toimitussihteeri:
Päivi BisiUutispäälikkö Pekka Kymäläinen, puh. 08-6166 351
pekka.kymalainen@kainuunsanomat.fi
Uutistoimitus, puh. 08-6166 333, fax 08-6223 013
ks.toimitus@kainuunsanomat.fi, Os. PL 150 87101 KAJAANI

Peruskoulujen opettajia ei aiotakaan lomauttaa

Viimeisimmät luvut Kajaanin talousahdingosta kiihdyttävät kouluverkon karsimista

MARIA KALLIOKOSKI

Kajaani ei välttämättä lomautta peruskoulujen opettajia. Eilen illalla kokoontunut sivistyslautakunta haluaa, että lomautuksille etsitään vaihtoehtoisia ratkaisuja. Suunnitelmassa oli lomauttaa opettajat ensi vuonna kahdeksaksi päiväksi eli kahdeksi jaksoksi, jotka ulottuisivat perjantaista maanantaihin. Ratkaisuun liittyy riskejä, joiden takia tilanne on vaikea, sanoo esityksen tehnyt sivistysjohtaja **Risto Brunou**.

Perusopetuksen päällikkö **Martti Niemi** epäilee lomautuksia, olivatpa ne kuinka lyhyitä. Työpäivinä, jolloin opettajat olisivat lomautettuina, rikottaisiin hänen mukaansa perusopetuslakia ”räikeästi”, kun oppilaille ei taattaisi turvallista opetusympäristöä eikä opetussuunnitelman mukaista opetusta. Lisäksi Opettajien ammattijärjestö nousisi takajaloilleen ja lopulta seurauksena voisi olla hakusaarto, Niemi povaa. Pälle päätteeksi työilmapiiri tulehtui.

Henkilöstösäästöjä etsitään pitkällä tähtäimellä, vaikka jo elokuussa kuusi opettajan virkaa jätettäisiinkin täyttämättä. Lisäksi kaikki määräaikaiset työsuhteet tulevat tarkkaan syyniin. 284 peruskoulunopettajan joukosta noin kymmenesosa on määräaikaisia.

Vuoreslahdesta lakkautusesitys

Lautakunta ehti jo kerran tyrätä Vuoreslahden koulun lakkautussuunnitelman, mutta koska se ei pystynyt osoittamaan syksyille 2005 tarvittavia määrärahoja, se esittää nyt kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle lakkauttamista. Oppilaat, joista osa on nyt kuljetusten varassa, kyydittäisiin Lohtajan koululle.

Martti Niemi sanoo, että viimeisimmät talousluvut kiihdyttävät kouluverkon karsimista. Tarkasteltavana on erikseen sekä keskustan että kylien tilanne. ”Olimme ajatelleet, että yksi yläaste vähensisi vuoteen 2010–11 mennessä, mutta se on liian kaukana tulevaisuudessa.”

Lyseon tyhjentäminen ei käy Niemen mukaan ihan nopeasti, koska siellä on erikoistiloja kuten laboratorioita. Teppanan koululaiset sopisivat periaatteessa Normaalkoulun ja Keskuskouluun. Lisäksi Jormuan koulu on ollut esillä: siellä on virkeä koulu, mutta kuuden kilometrin päässä Kuluntalahden koulu, jossa riittävä välyyttä. Tilaa olisi ainakin 70 uudelle oppilaalle. Väljää on myös Kirkkoaholla, Lohtajalla ja Jormualla, Niemi laskee.

Tehoa koulujen käyttöön voisi syntyä muutenkin lisää. Sivistyslautakunta esittää selvitetäväksi nuorisotyön siirtämistä koulutoimeen ihan kirjaamalla. Nuorisotyö siirtyi sivistys-

ANTTI KÄRKÄINEN

Opettajien lyhyetkin lomautukset rikkoisivat lakia, siksi niille etsitään vaihtoehtoja. Tavoitteena on saada pysyviä säästöjä niin henkilöstö- kuin kiinteistömenoissa. Kuvassa Teppanan koulu.

toimeen vuoden alussa, ja pohdittavaksi tulee, minkä verran nuorisotyö voisi käyttää koulujen tiloja, jotka ovat ilta- ja iltakaudet tyhjiillään.

”Ei taidelaitoksia haluta lakkauttaa”

Myöskään suunnitelmat Kajaanin kaupunginteatterin, Kainuun Museon ja Taidemuseon henkilökunnan puolen vuoden lomautuksista eivät toteutune sellaisinaan. Sivistyslautakunta päätti illalla esittää kaupunginhallitukselle, että pitkällä lomautuksilla tavoitelluille säästöille etsitään vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotta valtionosuusmenetykset voidaan minimoida.

”Lomautukset olisivat olleet täysin kohtuuttomia, ei siitä miinkään pääse”, sivistysjohtaja Risto Brunou kommentoi illalla. Brunou täydensi päätösesitystään kokouksessa. Jo aiemmin päiväillä hän totesi lomautusten olevan vain ”temppu” ensi vuodelle, sillä henkilöstömenojen alentamiseksi jatkuu vuosia.

Sitä, mitä vaihtoehtoiset ratkaisut voisivat olla, hän ei halunnut pohtia sen enempää, vaan totesi, että on parempi ensin nukkua yö tai kaksi. Aikaa ratkaisujen etsimiseen on hieman pitempään: joulukuun

13:nteen, jolloin valtuusto on koolla.

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja **Aki Räisänen** (vas.) sanoo päätöksen merkittävään teatterille vaihtoehtoisia tapoja lomauttaa eikä vaihtoehtoja lomautuksille. Koska vaadittu säästöt on saatava aikaan nopeasti, lomautukset ovat ykköskoino. Hänen mielestään ohjelmistorakennetta on mieltävä näin, että teatterin ovet eivät sulkeudu.

”Rinnakkaisia produktioita ja jaksottamia. Osa olisi töissä, osa pois”, hän esittää. Museolle taas Räisänen esittää esimerkiksi yhteisten näyttelytilojen käyttöä, muutakin yhteistyötä ja ylipäätään ”tarkoituksenmukaisia ratkaisuja”.

”Lautakunnan yksiselitteinen kanta oli, että se haluaa pitää teatterista kiinni. Ei taidelaitoksia haluta lakkauttaa.”

Palveluja purettava

Jatkossa on esitettävä muita keinoja. Sivistystoimen raami pienenee kaupunginjohtajan esityksen mukaan vuoteen 2008 saakka nykyisestä noin viidellä miljoonalla eurolla, vaikka toimialan on joka vuosi varauduttava palkankorotuksiin.

Lautakunta esittää, että välit-

tömästi käynnistetään valmistelu toimialan palvelujen määrän mitoittamiseksi vuoteen 2008 saakka ”tunnistettuja resursseja vastaavaksi”.

Brunou mukaan näköpiirissä ei ole tilannetta, että Kajaanin kaupunki voisi ylläpitämään nykyistä palveluvarustustaan vuonna 2008, vaan sitä on koko ajan purettava. Se, mitä palvelumistorakennetta on mieltävä näin, että teatterin ovet eivät sulkeudu.

Velvoite ratkaisee eikä paremmuus

MARIA KALLIOKOSKI

Missään tapauksessa taidelaitosten lakkautusesitysten syy ei ole maakuntahallinnon alkaminen ja suurimman osan verotuloista siirtyminen sinne, vakuuttaa sivistysjohtaja **Risto Brunou**. Aamun radiouutinen, johon Brunoutakin oli haastateltu, oli kertonut toista.

Brunou mukaan pisimmät lomautusesitykset ovat seurasta kaupunginhallituksen keväällä antamasta ohjeesta, että ensin tulevat lakisääteiset palvelut ja sitten muut. Sivistystoimialan budjetista 80 prosenttia on lakisäätelisten palvelujen tuotantoa.

”Tämä ei liity mitenkään paremmuusjärjestykseen vaan vel-

laadittavassa palvelustrategiasa.

Kaukametsän henkilökunnalle esitetään edelleen kahden viikon ja musiikkiopiston henkilökunnalle neljän päivän lomautusta.

Pitempiä lomautuksia ei ole harkittu, koska näille valtionosuudet ovat isommat kuin teatterille ja museoille.

Sivistyspalvelukeskuksen vä-

elle esitetään kolmen viikon lomautuksia johtajat mukaan lukien ja varhaiskasvatuksen työntekijöille kahden viikon lomautuksia.

Lautakunta myös esittää, että Kainuun korkeakoulu yhdistyksen, Settlementin Kainulan ja Lönnrot-instituutin avustuksia karsittaisiin. Kainulassa karsinnan on pelätty koituvan opiston sulkemiseksi.

voitejärjestykseen.”

Kaupunginhallituksen asettama budjetitirami sivistystoimelle on tätä vuotta pienempi ja kaupunginjohtajan esityksessä se laskee vuoteen 2008 saakka. Aleneminen on prosentteissa pieni mutta summina suuri. Lautakunnan viimeisimmät esitykset kuroivat umpeen 2,4 miljoonan euron aukon, vaikka sekin toimiala että kaupunginhallitus ovat jo tulleet toisiaan vastaan.

Säästöjä kootaan nyt jopa ruokailustojen ”tarkistamisista” ja maksuttoman välipalan lopettamisesta.

Brunou sanoo, että säästöpainot johtuvat monista asioista: sekä megatrendeistä – kuten ve-

rotulojen alenemisesta, väestön ikääntymisestä ja vähenemisestä – että pienemmistä asioista kuten maakunnalle menevästä verotulojen isosta osuudesta.

Tulevat valtuutetut ja sivistyslautakunnan jäsenet joutuvatkin kautensa alussa perehtymään tilanteeseen. Koulujen lakkauttamisilla ei tilannetta ratkaista, mutta niitäkin joudutaan Brunoun arvion mukaan lakkauttamaan yksi vuodessa.

Kuntien osuus maakuntahallinnon menoista on 59,9 prosenttia laskennallisista verotuloista. Tuoreiden tietojen mukaan se merkitsee Kajaaniella 67,2 miljoonaa euroa eli noin miljoona euroa aiempaa arviota vähemmän.

Lomautukset himmensivät iloa Kainuun kokeilusta

Helsinki Eduskunta hyväksyi tiistaina kiitoksin työnantajan sosiaaliturvamaksun poistamisen Kainuun hallintokokeilun alueella. Sosiaaliturvamaksun poistolla viiden vuoden ajaksi pyritään tukemaan työllisyyttä.

Iloa himmensi kuitenkin tieto Kajaaniin tulossa olevista kaupungin henkilöstön lomautuksista. Erityisesti teatterin kohtalo puhututti kansanedustajia toista tuntia. Suvi Lindén (kok.) varoittelee, että monien vuosien hyvä työ tuhoataan kertaheitolla. Myös Kari Uotila (vas.) puolusti kaupungin kulttuurilaitoksia.

Oppositio sai aiheen syyttää hallitusta kuntien tilanteen vaikeuttamisesta. Kokoomuksen ryhmäjohtaja Ben Zyskowicz kyseli, miten tämä sopii yhteen hallituksen niiden väitteiden kanssa, että kuntien talous on hyvässä jamassa. Anne Huotarinen (vas.) mukaan osasy tällaiseen tilanteeseen ovat veronalennukset.

Edellisen hallituksen kuntaministeri Martti Korhonen (vas.) epäili, että Kajaani lomautuslomoituksen ei tule jäädään ainoaksi. Korhonen ihmetteli, miten hallitus tällaisessa tilanteessa on leikkaamassa kuntien harkinnanvaraisia avustuksia.

Perussuomalaisen Timo Soini huomautti, että Kainuussa valtaa ovat suurimpina puolueina käyttäneet keskusta ja vasemmistoliitto. Valtapuolueita äänestänyt Kainuun kansa saa nyt sitä, mitä on tilannut, Soini päätteli. (STT-KS)

VR-Rata valitti Pohjois-Suomen tarjouskilpailusta markkinaoikeuteen

Helsinki VR-Rata on tehnyt markkinaoikeudelle muistutuksen Pohjois-Suomen rautateiden kunnossapittoa koskevasta tarjouskilpailusta, yhtiön toimitusjohtaja Teuvo Sivunen kertoi tiistaina.

Sivunen mukaan asiassa tuskin tapahtuu muuta uutta lähi-viikkoina. Yhtiö seuraa prosessin etenemistä markkinaoikeudessa ja Ratahallintokeskuksessa, joka päättää hankkeen saajasta.

Kaksi viikkoa sitten selvisi, että VR-Rata ei päässyt mukaan tarjouskilpailuun, koska sen tarjous myöhästyi muutamia minuutteja. Urakan arvo on 40–50 miljoonaa euroa vuosina 2005–2010.

Alan yrityksiä edustavat Rakennusteollisuus RT ry ja Suomen Maarakentäjien Keskusliitto sanoivat tiistaisessa tiedotteessaan, että Ratahallintokeskus on menetellyt täysin sääntöjen mukaan hylätessään VR-Radan tarjouksen. Järjestöt myös muistuttivat, että ei voi sanoa VR-Radan menettäneen urakat myöhästymisen takia, sillä kilpailuun osallistui muitakin tarjoajia.

– On myöskin mahdollista, että VR-Rata olisi menettänyt urakan tarjouksen vertailun perusteella, tiedotteessa todettiin. Järjestöjen mielestä kilpailuttamisia on jatkettava, koska siten kustannukset laskevat. (STT)

Kuhmon Tehy-osastolle kunniamaininta

Kajaani Tehyn hallitus valitsi vuoden ammattiosastoksi Vantaan kaupungin ammattiosasto 114:n. Lisäksi kymmenelle muulle osastolla myönnettiin kunniamaininta. Näiden joukossa oli myös Kuhmon ammattiosasto. Muita oli Kankaanpään, kolme Tampereen, Pieksämäen kuntayhtymän, Keski-Pohjanmaan keskussairaalan, Ähtärinjärven, Oulun Oyksin, ja Vaasan keskussairaalan ruotsinkielinen osasto.

Palkittujen osastojen toiminnassa on korostunut nuorten jäsenten vetäminen toimintaan mukaan. Myös aktiivinen paikallinen vaikuttaminen on näkynyt niiden toiminnassa. Aktiivisuusarviointiin osallistui tehyn 330 ammattiosastosta 50 osastoa. (KS)

Oulun Antti Nurminen johtaa eläinlääkäreitä

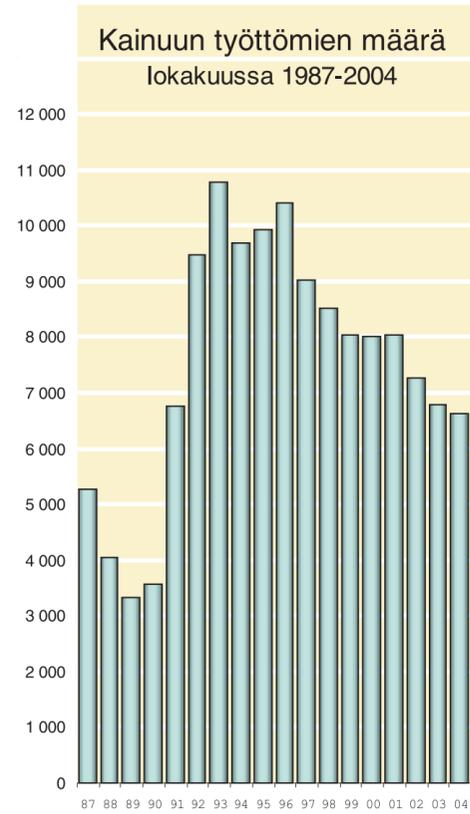
Oululainen Antti Nurminen on valittu Suomen Eläinlääkäri-liiton uudeksi puheenjohtajaksi. Kolmivuotinen puheenjohtajakausi alkaa ensi vuoden alussa.

Nurminen työskentelee läänineläinlääkärinä lääninhallituksessa. 52-vuotias Nurminen on tuotantoeläinten terveyden- ja sairaudenhoidon erikoislääkäri. (KS)

Perusopetuksen ja päivähoiton rajaa esitetään nykyiseksi

Kajaani Paljon porua aiheuttanut uudistus liittää peruskoulujen ensi- ja toisluokat varhaiskasvatuksen tulosalueeseen sai käänteen sivistyslautakunnassa, joka ei hyväksynyt suunnitelmaa. Äänin 7–3, yksi tyhjä, se esittää kaupunginhallitukselle, että raja pysyisi ennallaan eli ensi- ja toisluokat kuuluisivat jatkossakin perusopetuksen yhteyteen. Asiasta päättää lopullisesti kaupunginvaltuusto.

Lautakunta ehti edellisessä kokouksessa päättää toisin, mutta kaupunginhallitus palautti asia uudelleen käsiteltäväksi, koska keskustelutilaisuus rehtorin kanssa järjestettiin vasta lautakunnan kokouksen jälkeen ja moni lautakunnan jäsenistä oli pois kokouksesta. (KS)

Työttömyyden kausivaihtelu tasaantunut Kainuussa

PENTTI KANGAS

Työttömyyden hienoinen kohominen Kainuussa lokakuussa aiheutuu täkäläisille työmarkkinoille tavanomaisesta kausivaihtelusta, joka on selkeintä talven tullessa rakennustyössä sekä maa- ja metsätaloustyössä.

Kainuun TE-keskuksen työvoimaosaston erikoissuunnittelija **Juha Puranen** löytää kausivaihtelusta aiempaa vakaampia merkkejä, mikä tietäisi hyvää koko vuoden tarkastelussa.

”Joulukuun sanele lopullisesti kausivaihtelun luonteen, mutta näillä näkymin meillä on työttömyydessä tasaantuneempi vuosi”, Puranen ennakoii.

Kausivaihtelun lisäksi työvoimapolitiittisten toimenpiteiden volyymi on nyt pienempi. Työllistämistukitoissa oli lokakuun lopussa 1 500 henkilöä, joka on 81 henkilöä vähemmän kuin syyskuussa ja 185 vähemmän kuin vuosi sitten. Työvoimapolitiittisissa oli lokakuun lopussa 799 henkilöä, joka on 79 enemmän kuin syyskuussa, mutta kuitenkin 105 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten.

Rakennetyöttömyys Kainuun ongelma

Kainuun työttömyyden on-

gelmallisuus kärjistyy rakennetyöttömyyteen. Vaikasti työllistettyjen osuus työvoimasta on Kainuussa jo yli 13 prosenttia, kun se koko maassa on 6,7 prosenttia.

Rakennetyöttömyyteen luetaan vaikeasti työllistyvät pitkäaikaistyöttömät, toistuvaistyöttömät, työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä työttömäksi jäävät ja uudelleen toimenpiteille sijoittuvat.

Nuorisotyöttömyys väheni edelleen

Lokakuun lopussa vaikeasti työllistyviä oli Kainuussa yhteensä 4 579 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleita oli 1 301. Toistuvaistyöttömiä eli 16 kuukauden aikana yhteensä 12 kuukautta työttömänä olleita oli 1 062 henkilöä, toimenpiteiltä työttömäksi jääneitä oli 1 591 henkilöä ja toimenpiteiltä toimenpiteille sijoittuneita oli 625 henkilöä.

Työttömyys kasvoi Kainuussa lokakuussa lähes kaikissa ammattiryhmissä. Eniten työttömyys kasvoi talven tullessa tavanomaisesta kausivaihtelusta johtuen rakennustyössä, yhteensä 65, josta talonrakennustyössä 44. Maa- ja metsätaloustyössä

työttömiä tuli lisää 47. Vuositalu työttömyys on kuitenkin vähentynyt eniten juuri rakennustyössä, vähennyttä 73.

Kun nuoret ikäluokat pienenevät, myös nuorisotyöttömyys vähenee. 2000-luvulla 17-24 -vuotiaiden nuorten ikäluokat ovat pienentyneet 500 henkilöä. Samanaikaisesti nuorisotyöttömyys on vähentynyt lähes 200 henkilöä.

Alle 25-vuotiaita nuoria oli lokakuun lopussa työttömänä 739, joka on 46 vähemmän kuin syyskuussa ja 95 vähemmän kuin vuosi sitten lokakuussa. Erityisesti alle 20-vuotiaiden nuorten työttömyys on vähentynyt. Vuositasolla alle 20-vuotiaiden nuorten työttömyys on vähentynyt lähes 30 prosenttia.

Paras Sotkamossa, vaikein Kuhmossa

Erikoissuunnittelija Puranen mukaan työvoimapolitiittisten toimien, lähinnä työllistämistukien, volyymi on pienentynyt.

Työvoimapolitiittisten toimien sijoittettuja oli lokakuun lopussa 2 919 henkilöä. Se on 296 vähemmän kuin vuosi sitten lokakuussa. Työllistämistukitoissa oli 1 500 henkilöä, työvoimakoulutuksessa 799, työmarkkinatuen työharjoittelussa 411, työmark-

kinatuella työllistettyjä 127 ja vuorottelupaikkaan työllistettyjä 82.

Työttömyys väheni lokakuussa ainoastaan Vaalassa. Eniten työttömyys kohosi Kuhmossa, 34 henkilöä, ja Suomussalmella, 28 henkilöä. Muissa Kainuun kunnissa työttömyys kohosi selvästi vähemmän. Viime vuoden lokakuusta työttömyys kohosi Kuhmon ja Suomussalmen ohella myös Vuolijoen ja Hyrynsalmella. Muissa Kainuun kunnissa työttömyys väheni vuoden takaisesta, suhteellisesti eniten Puolangalla ja Ristijärvellä.

Työnvälitystilaston työttömyysasteilla mitaten selvästi paras tilanne on edelleen Sotkamossa, jossa työttömyysaste oli 13,3 prosenttia. Vaikein työttömyysaste kohosi 23,0 prosenttiin. Kainuun parhaimman ja pahimman työttömyysasteiden välillä on selkeä työttömyysero, sillä Sotkamon ja naapurikunnan Kuhmon työttömyysasteiden ero on lähes 10 prosenttiyksikköä.

Työttömiä vähemmän koko maassa

Työttömiä työnhakijoita oli koko maassa lokakuun lopussa

yhteensä 270 839. Määrä on 4 079 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Syyskuuhun verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä oli samalla tasolla.

Naisten työttömyysaste oli syyskuusta 1 900, mutta miesten työttömyys nousi 2 000 henkilöä.

Koko maan työllisyys parani hieman

STT

Lokakuun työttömyysaste oli tasan kahdeksan prosenttia, kun se vuosi sitten oli 8,3 prosenttia, ilmenee Tilastokeskuksen tiistaina julkistamasta työvoimatutkimuksesta. Työttömien määrä oli kaikkiaan 203 000 henkeä.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli lokakuussa 66,6 prosenttia eli 0,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Viime vuoden lokakuuhun verrattuna työllisyys lisääntyi rakentamisen, kaupan, palveluiden aloilla. Maatalouden ja teollisuuden työpaikat vähenivät. Työpaikat lisääntyivät kaikissa muissa paitsi Lapin läänis-

sä, jossa niiden määrä pysyi lähes ennallaan. Palkansaajien määrä oli lokakuussa 49 000 henkeä suurempi kuin vuotta aiemmin ja palkan saajista jatkuvaa kokoaikatyötä teki 26 000 henkeä enemmän kuin viime vuoden lokakuussa.

Naisten työllisyysaste nousi 1,2 prosenttiyksikköä 64,8 prosenttiin ja miesten työllisyysaste pysyi ennallaan 68,4 prosentissa.

Tammilokakuussa työllisiä oli keskimäärin 2,4 miljoonaa eli 5 000 vähemmän kuin viime vuoden vastaavana aikana. Työttömiä puolestaan oli 234 000 eli 6 000 vähemmän kuin vuosi sitten tammi-lokakuussa.